

نویسنده: مهندس امیر حسین سروش آریا

بازتاب

نساجی ایران و چالش‌های پیش رو

از شرایط صنعت نساجی این کشور و مقایسه آن با ایران دلیل پیشرفت ترکیه و عدم پیشرفت ما مشخص می شود.

ترکیه کشوری است با مساحتی نصف مساحت کشور ما و جمعیت تقریباً برابر، این کشور برخلاف ایران سابقه زیادی در تولیدات نساجی ندارد به طوری که صادرات خود را در دهه ۸۰ میلادی آغاز کرد و با شروع سال ۹۰ میلادی ارزش صادرات در بخش نساجی برابر ۱٫۱ میلیارد دلار بود و اکنون با گذشت ۲ دهه ارزش صادرات این کشور بیش از ۵٫۵ میلیارد دلار می باشد که رشدی ۵ برابری داشته است. ترکیه از لحاظ تولید مواد اولیه و مواد خام تولیدی دارای رتبه جهانی است این کشور با ظرفیت تولید ۳۸۰۰۰۰ تن پنبه در سال رتبه هفتم تولید پنبه در جهان را داراست که این مهم نشان دهنده همسو بودن صنعت کشاورزی و نساجی است جهت رسیدن به هدفی مشترک. همچنین ترکیه در تولید الیاف مصنوعی نیز جایگاه قابل توجهی دارد. مزیت دیگر این کشور نزدیکی به بازارهای بزرگ و معتبر جهانی از جمله اروپاست که سهم قابل توجهی از محصولات خود را به این کشورها صادر می کند. بر اساس گزارش سازمان تجارت جهانی، اروپا ۱۷/۵ درصد از نیاز نساجی خود را از ترکیه تأمین می کند همچنین بیش از ۳/۵ درصد از نیاز جهانی نساجی توسط ترکیه تأمین می شود. این کشور به دلیل قرارگیری در منطقه‌ای که یک سوم جمعیت جهان در آن قرار گرفته است؛ موقعیت قابل توجهی برای

بوده است. این صنعت در برهه ای از زمان توانسته بازارهای بزرگ جهانی را نشانه رود و بتواند صادرات مناسبی به این بازارها داشته باشد اما امروزه به دلیل بی توجهی به آن با مشکلات فراوانی روبروست صنعتی که ارزش افزوده فراوانی دارد و در ایجاد اشتغال سرآمد بسیاری از صنایع می باشد صنعت نساجی ایران هر روزه شاهد از دست دادن فرصت ها و بازکردن فضا برای رقباست، رقبایی که در سالیان نه چندان دور آرزوی جایگزینی ایران در صنعت نساجی را داشتند، امروزه به سادگی ایران را کنار زده و جایگاه معتبر بین المللی برای خود به دست آورده اند و تا جایی پیش رفته اند که محصولاتشان را به ایران نیز صادر می کنند و ایران جز کشورهای هدفشان جهت صادرات قرار گرفته است یکی از کشور های موفق در صنعت نساجی در این سال های اخیر کشور ترکیه است که با بررسی اجمالی

از ابتدای تاریخ، نیاز اولیه بشر پس از خوراک، پوشاک بوده است و انسان های نخستین برای حفظ بدن خود از شرایط محیطی همواره به فکر پوشش بدن خود بوده اند این پوشش با گذشت زمان و پیشرفت علم، روز به روز تغییر کرده و با آمدن تکنولوژی های نو بر غنای آن افزون گشته است و امروز بحث پوشاک نه فقط جنبه پوشش بلکه دارای جنبه اقتصادی و سیاسی نیز می باشد امروز بسیاری از کشورها با تولید محصولات متفاوت نساجی سعی در ایجاد درآمد برای خود و به دست آوردن جایگاه مناسبی در جامعه بین المللی هستند. صنعت نساجی به دلیل سهم بالای اشتغال و همچنین سودآوری بسیار زیاد نسبت به سرمایه گذاری انجام شده، مورد توجه می باشد. صنعت نساجی در ایران قدمت فراوانی دارد و در دوره های مختلف تاریخی سرآمد تولیدات داخلی

ارائه محصول و تبلیغات خود داراست. توجه به کیفیت محصول و استاندارد بودن تولیدات، مطلوب بودن محیط کار و اهمیت به نیاز نیروی انسانی از عوامل مهم دیگر در بهبود تولیدات در این کشور می باشد؛ استفاده از نیروی انسانی کار آزموده و تحصیل کرده و برگزاری دوره های بازآموزی برای نیروی انسانی با توجه به نیاز واحد صنعتی مورد توجه قرار گرفته است پیشرفته و به روز بودن این صنعت (سخت افزاری و نرم افزاری) از عوامل موثر دیگر است.

موارد ذکر شده تنها اندکی از مواردی است که می تواند عامل موفقیت باشد. در مقایسه ایران با ترکیه نکته ای که قابل توجه است ظرفیت بالاتر ایران نسبت به ترکیه می باشد. ایران کشوری است دارای اعتبار جهانی در زمینه نساجی، نام ایران برای هر شنونده در هر کجای دنیا یادآور فرش ایرانی است. مساحت بیشتر، نیروی آماده به کار گسترده و مواردی از این دست همه نشان دهنده ظرفیت بالای این صنعت در ایران است. در حال حاضر بخش نسبتاً فعال صنعت نساجی، تولید فرش ماشینی می باشد که علاوه بر تأمین نیاز داخل صادرات هم در آن وجود دارد. اکثر تولیدات فرش ماشینی صادراتی ایران راهی افغانستان و عراق می گردد که در بسیاری از موارد کیفیتی نازل دارد در نتیجه باید پذیرفت که حضور در این بازارها مدت زمان زیادی به طول نخواهد انجامید در نتیجه باید به دنبال بازارهای جدید بود. ورود به بازارهای معتبر مستلزم کیفیت قابل قبول است که باید مورد توجه قرار گیرد.

مشکلات صنعت نساجی در ایران بسیار زیاد است و رفع آن مستلزم اختصاص وقت و هزینه مناسب می باشد

اما در این مقاله به نکات قابل توجهی به شرح ذیل اشاره می شود:

* **استهلاک ماشین آلات**

استفاده از ماشین آلات مستهلک باعث افزایش قیمت تمام شده محصول می گردد، راندمان تولید در این ماشین آلات پایین است و کیفیت محصول تولیدی نیز در مقایسه با ماشین آلات مدرن به مراتب نازل تر است قابل توجه است هزینه تعمیرات و نگهداری، نیروی انسانی به مراتب بالاتر از ماشین آلات مدرن می باشد.

* **وجود تحریم ها**

تحریم ها باعث بروز مشکلاتی از قبیل ورود ماشین آلات، مواد اولیه و قطعات مصرفی ماشین آلات تولیدی شده است.

* **عدم توجه به کنترل کیفیت**

* **عدم توجه به نیاز بازار**

* **نقص در قوانین کار**

* **شرایط نامناسب محیط کاری و کاری**

برای بالا بردن توان رقابت ابتدا باید کیفیت محصولات تولیدی را بالا برد تا مصرف کنندگان در مقایسه دو محصول داخلی و خارجی محصول داخلی را انتخاب کنند سپس باید بازار داخل را کنترل کرد تا نیاز داخل تا حد ممکن فقط از داخل تأمین گردد

یکی از مشکلات دیگر نساجی، توجه اندک به تبلیغات جهت ساختن نام تجاری معتبر می باشد. ایجاد برندهای معتبر باعث خواهد شد تا بازارهای مناسبی جهت عرضه محصولات به دست آید همچنین باید همزمان

بازارهای مناسبی را جستجو کرد که شرایط تحریم بر آن ها اثری نداشته باشد تا بتوان محصولات تولیدی را به آن ها صادر کرد برای این کار می بایست نیاز این بازارها را مورد توجه قرار داد تا تولیداتی با فرهنگ همان اقلیم تولید گردد. باید کارگروه های مناسبی تشکیل گردد تا همواره نیاز بازارهای هدف مورد بررسی قرار گرفته شود همچنین ایجاد نمایشگاه های مدها، پارچه و پوشاک از تولیدات داخل به صورت گسترده می تواند باعث ترغیب جامعه به استفاده از تولیدات داخل گردد حضور در نمایشگاه های بین المللی معتبر نیز عامل مهم دیگری در ایجاد برند معتبر خواهد بود؛ استفاده از متخصصین این صنعت جهت نیل به اهداف بلند غیر قابل انکار است.

از عوامل مهم و تاثیر گذار که در بخش قانون گذاری مطرح است؛ اصلاح قانون کار و گمرک است. در مورد قانون کار باید متذکر شد که در ایران با احتساب تعطیلات رسمی و مرخصی ها کارگران حدود ۹ ماه کار می کنند و در عوض با احتساب عیدی و حق سنوات ۱۵ ماه حقوق دریافت می کنند که این مهم باعث زیان های جبران ناپذیر به صنعت شده است. می توان این صنعت استراتژیک و مهم را تا مدتی مستثنی قرار داد تا جان تازه ای بگیرد.

سر افراز ایران ما

منبع: گزارش انجمن صادرکنندگان نساجی و پوشاک استانبول

International cotton advisory committee July-August 2010